

Wat zijn grondwoorden, samenstellingen en afleidingen?

We bedenken niet voor elk nieuw ding een nieuw woord. In plaats daarvan voegen we bestaande woorden samen (bv. muis + mat = **muismat**) of voegen we voor- en achtervoegsels toe (bv. bruik**baar**, water**achtig**). Nu je dat weet, kan het je helpen om de betekenis van bepaalde woorden te achterhalen of om ze correct te schrijven.

Wat is een grondwoord?

Een grondwoord is de allerkortste vorm van een woord. Je kunt een grondwoord dus niet meer in afzonderlijke woorden splitsen.

Bv. bus, tand, werk, tapijt, douche ...

Wat is een samenstelling?

Als je grondwoorden samenvoegt, krijg je een samenstelling.

Bv. brood + mager → broodmager
sport + artikelen + fabrikant → sportartikelenfabrikant

Er zijn verschillende soorten samenstellingen:

- > met meerdere zelfstandige naamwoorden (bv. televisieaansluiting, netwerkkabel ...)
- > met een bijvoeglijk naamwoord (bv. goedemorgen, rodekool ...)
- > met anderstalige delen (bv. harddisk, webcam, webmaster ...)
- > met een afkorting (bv. tv-programma, cd-speler, USB-stick ...)
- > met als eerste deel de stam van een werkwoord (bv. springplank, looprek ...)

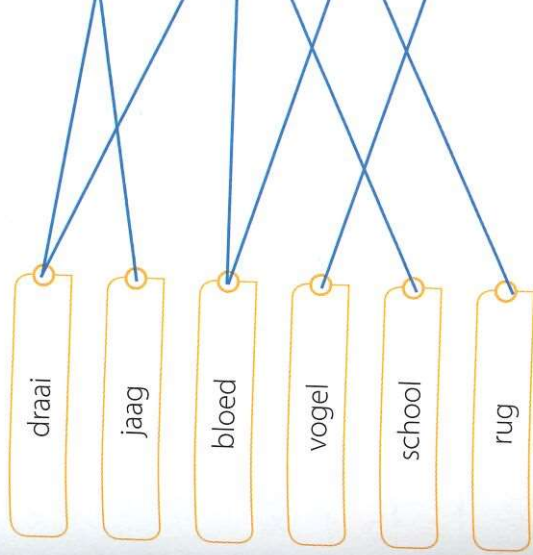
Wat is een afleiding?

Een afleiding ontstaat als je aan een woord een voorvoegsel en/of een achtervoegsel toevoegt.

Bv. **on** + eer → oneer
aap + **in** → apin
ver + werk + **ing** → verwerking

Let op! Voorvoegsels en achtervoegsels krijgen pas hun betekenis wanneer je ze combineert

Verbind telkens een woord uit de linker- mogelijk samenstellingen krijgt.

8 Maak telkens vijf samenstellingen met de g

- 1 hand ▲ *bv. handschoen - hand*
- rechterhand - handle
handgreep - handvat ...
- 2 kamer ▲ *badkamer - slaapkamer*
voorraadkamer - kamer

9 a Kleur in de afleidingen:

het grondwoord.

b Onderstreep het voor- en/of achtervoegs

10 Maak een afleiding door een voor- en/of achtervoegsel toe te voegen.

- 1 iemand die een herberg heeft ▶ een herbergier
- 2 een vrouw die loopt ▶ een loopster
- 3 niet beleefd ▶ onbeleefd
- 4 opnieuw lezen ▶ herlezen
- 5 iemand die altijd bang is ▶ een bangerik
- 6 iemand die in Antwerpen woont ▶ een Antwerpenaar
- 7 iemand die laf is ▶ een lafaard
- 8 niet sociaal ▶ asociaal

11 Hoe verliep de les voor jou?

Ik kon aangeven waarnaar verwijswaarden verwijzen.

Ik kon de verschillende signaalwoorden herkennen.

Ik kon signaalwoorden correct gebruiken.

Ik kon grondwoorden aanduiden in samenstellingen en afleidingen.

Ik kon zelf samenstellingen maken.